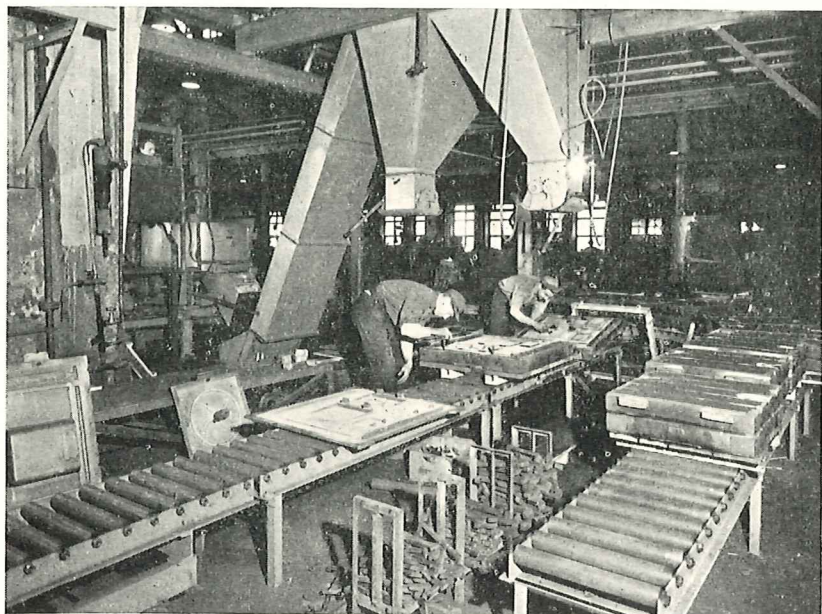

Ståltappning vid ljusbågugnen i S. K. F.

AB Pump-Separators Gjuterier

som tillhör Separatorkoncernen, har 1952 c:a 350 anställda. Tillverkningen utgöres till huvudsaklig del av tackjärnsgjutgods. Produktionen härav uppgår till ca 5.000 ton per år, varav en stor del levereras i form av halvfabrikat. Gjutgodstillverkningen omfattar maskin- och handformning samt kokillgjutning efter den s. k. Eaton-metoden.

I väl utrustade modellverkstäder tillverkas såväl trä- som järn- och metallmodeller. Vidare finnes hejarsmedja, maskin- och monteringsverkstäder samt emaljeringsverk. Bolagets tillverkning av färdigfabrikat upptar bl. a. vedspisar, hand- och eldrivna manglar, gräsklippare, även motordrivna, drickeshoar för ladugårdar, normalrördelar och olika slag av sanitetsgods, badrumsvågar, ved- och kokseldade kaminer samt kakelugnsinsatser. På det s. k. Kerstinbodaområdet har bolaget av Katrine-

Mekaniserad formningsavdelning vid AB Pump-Separators Gjutrier.

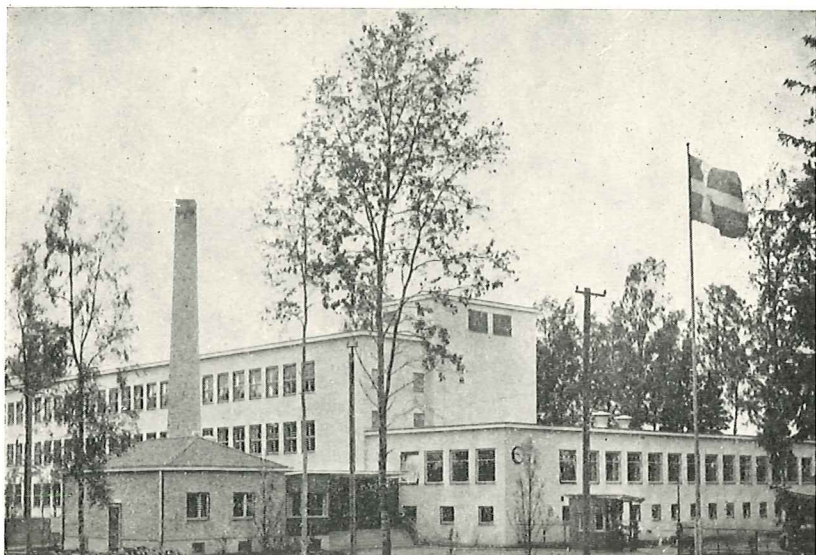
holms stad inköpt ett markområde på ca 48.000 m² där bl. a. ett helmekaniserat gjuteri kommer att uppföras. Bolaget är ägare till bostadsfastigheter rymmande 170 lägenheter, vilka bebos av i företaget anställda.

Svenska Karosseri Verkstäderna AB

Ett hastigt växande industriföretag med direkt anknnytning till ett av tidens nya trafikmedel är Svenska Karosseri Verkstäderna AB, vars bussar synas såväl inom storstädernas stadstrafik som å kontinentala trafikleder.

Bolaget, som bildades 1927, tillverkade till en början alla slags karosserier för transporter av såväl passagerare som varor. Sedan omkring 1942 har emellertid produktionen omlagts till omnibuskarosserier.

Företaget har hastigt utvecklats. År 1928 hade det 25 arbetare och 6 tjänstemän. Produktionsvärdet var 187.000 kronor. 1940 hade antalet anställda vuxit till 138 och produktionsvärdet till 1.372.000

Telefonaktiebolaget L M Ericssons fabrik.

kronor. 1951 hade företaget anställda 209 arbetare och 32 tjänstemän. Värdet av produktionen uppgick till 5.250.000 kronor. I avlöningar utbetalade bolaget det året 1.900.000 kronor.

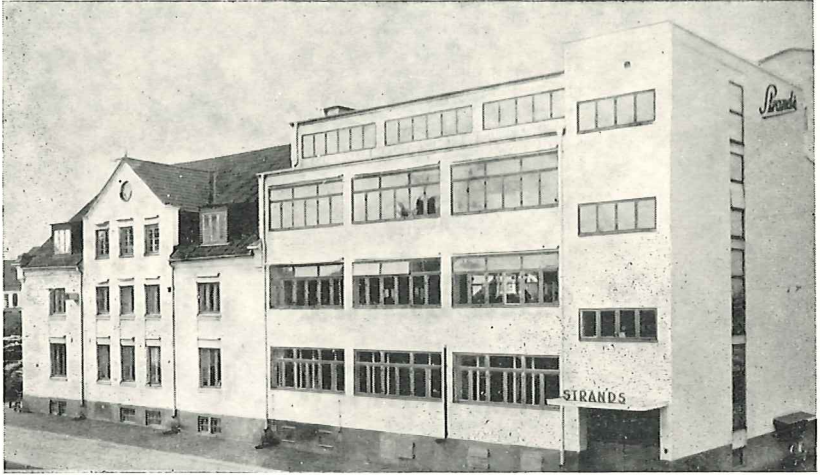
Sedan 1943 innehaves aktiemajoriteten av AB Svenska Järnvägsverkstäderna, Linköping,

Finmekanisk industri

Telefonaktiebolaget L M Ericsson

Telefonaktiebolaget L M Ericssons filialfabrik i Katrineholm startades i juli 1946 med provisorisk upplärningsverkstad i Gamla Elverket på Fredsgatan. Hösten 1947 var den nybyggda fabriken vid Västgötagatan 16 färdig att tagas i bruk.

Den huvudsakliga tillverkningen, som fördelas på tre våningar i fabrikskroppen, består av gängtappar och gängskivor jämte kontrollmätverktyg för gängorna. Fabriken inrymmer vidare avdelning för lind-

Strands Konfektionsaktiebolags fabriker.

ning av svagströmselektromagneter, hopsättning och justering av reläer samt förbindning av viss till automatstationen hörande apparatur.

Telefonaktiebolaget L M Ericssons filialfabrik, som sorterar direkt under huvudfabriken i Midsommarkransen, är stadens näst största industri och sysselsätter f. n. närmare 500 anställda.

Till fabriken hör en trevlig matsal för personalen samt, på fabriken västsida, en välskött park med tillfälle till rekreation på fritid och en verkligt behaglig plats för avkoppling vid dagens rasttider under sommarmånaderna.

Elektro Standard

startades år 1938 i Stockholm. År 1940 inflyttade firman i egen nybyggd industrifastighet i Katrineholm, vilken senare tillbyggs i tre etapper, nämligen 1942, 1946 och 1952, så att den nu omfattar sammanlagt 3,000 kvm. golvyta. Vid fabriken sysselsättes c:a 50 personer och huvudsakliga tillverkningen utgöres av elvärmeapparater för hushållsbruk, såsom kokplattor, bakugnar, strykjärn, elkaminer m. m. Årsproduktionens saluvärde utgör c:a 2 milj. kronor.

Foto: Erik Johansson.

En modern Katrineholmsfabrik: Jakobsdals textilindustri AB.

Konfektionsindustri

Strands Konfektions AB

startades 1923, och har från en blygsam början utvecklats till ett företag med en tillverkning av 35.000 plagg per år och ett tillverkningsvärde av omkring 3.000.000 kr. Antal anställda var 1952 160 stycken.

Tillverknigen består av herr- och gosskonfektion i ylle, såsom kostymer, byxor och ytterplagg.

Företaget, som förfogar över en mycket god arbetarstam, har en livaktig korporationsidrottsförening och har bl. a. Sveriges första kvinnliga industribrandkår.

Jakobsdals Textilindustri AB

är en konfektionsfabrik med tillverkning av barn- och flickkläder från baby till backfisch i form av klänningar, blusar, kjolar, lek- och sportartiklar. Antalet arbetare utgjorde 1952 109 st. Tillverkningsvärdet var kr. 1.500.000.

Bolaget startades i Göteborg 1933 och flyttade till Katrineholm i januari 1939. I oktober 1949 tillkom den nuvarande högmoderna fa-

briksbyggnaden vid Vingåkersvägen. Bolaget har en mindre filialfabrik i Flen sedan 1947. Firman är ledande inom flickklänningskonfektionen i landet och arbetar även på export.

Aktiebolaget Konfektionsdetaljer

AB Konfektionsdetaljer startades år 1937 i Enskede under blygsamma former. Tillverkningen, som till en början endast omfattade axelvaddar, bedrevs med ett par symaskiner och ett fåtal anställda. År 1938 hyrdes lokaler i Katrineholm och år 1941 ombildades företaget till aktiebolag med ett aktiekapital av kr. 100.000. Bolaget, som under årens lopp kraftigt utvecklats, tillverkar i dag förutom ovan nämnda artikel även pikerat underkragsmaterial samt vadd av olika slag m. m. i egna fabriker i Katrineholm och Märsta. Försäljningen sker till grossister och konfektionsindustrier. Omsättningen uppgick år 1951 till 2,4 milj. kronor och arbetarantalet var samma år uppe i 170 anställda.

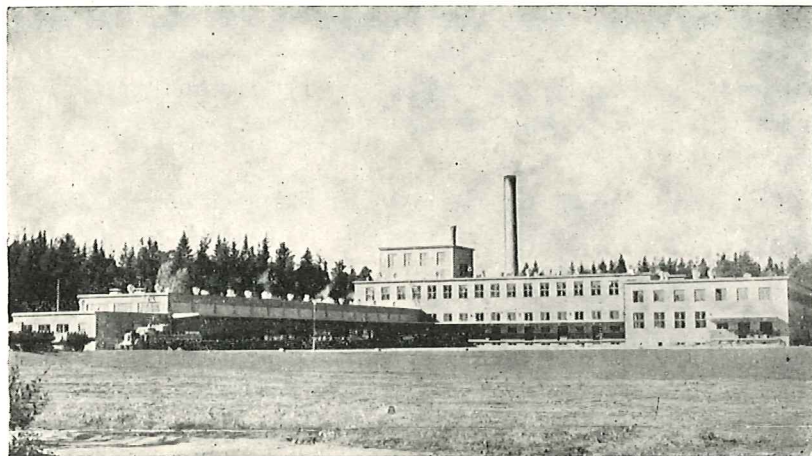
Livsmedelsindustri

Mjölkcenralens mejerianläggning i Katrineholm

Mjölkcenralen, Lantmännens Försäljningsförening är ett producentkooperativt företag med ca 33.000 lantbrukare inom de fyra mälarlänerna och Östergötlands län som andelsägare. Huvudkontoret är förlagt till Stockholm där även styrelsen har sitt säte. Föreningen bedriver sin verksamhet inom ovan nämnda område och har 1952 45 mejerier i drift.

Som ett led i en fortgående modernisering och centralisering av mejeridriften uppfördes i Katrineholm ett mejeri, vilket togs i bruk sommaren 1950. Mejeriet är centralt beläget i ett mjölkproduktionsområde, som i väster begränsas av linjen Lännäs—Högsjö—Regna och i öster av linjen Malmköping—Vibyholm—Bettna—Björkvik. Inom detta område finnas c:a 2.300 st. mjölkproducenter, som dagligen sända sin mjölk till mejeriet i Katrineholm.

Mjölkinvägningen vid mejeriet uppgår till c:a 70 milj. kg. årligen, med en toppinvägning under högproduktionstiden maj—juni av 225.000 kg. pr dag. Av denna mjölk återgå 20 milj. kg. som skummjölk till mjölkproducenterna och 8 milj. kg. distribueras som konsumtionsmjölk inom mejeriets eget försäljningsområde, vilket är lika

Mjölcentralens stormejeri i Katrineholm.

med produktionsområdet. Av den övriga mjölken skickas 25 milj. kg. som konsumtionsmjölk åt andra håll, medan 15 milj. kg. i form av skummjolk indunstas till torrmjolk i mejeriets torrmjölksavdelning. Under lågproduktionstiden oktober — november återgår torrmjolk till mjolkproducenterna i stället för vanlig skummjolk.

Mejeriet, som är ett av Europas största, har en mycket förnämlig maskinutrustning varav särskilt må nämnas den mekaniserade mjölkinvägningen, som har en kapacitet av 2.500 mjölkspannar pr tim. och smöravdelningen, som är helt mekaniserad från det mjölken pumpats in i en separator till dess att smöret lämnar paketeringsmaskinen inslaget i 1/2 eller 1/4 kg. bitar. Kapaciteten är 1.000 kg. smör pr tim. och den årliga produktionen uppgår till 2 milj. kg.

Även utrustningen för framställning av torrmjolk är unik med en kapacitet av 180.000 kg. mjolk pr dygn.

Mejeriet har 1952 c:a 60 st. anställda.

AB Sörmlands Fruktkonserver

AB Sörmlands Fruktkonserver startades år 1935 i förhyrda lokaler. År 1937 flyttade företaget in i egen nybyggd fabrik på Vingåkersvägen. Den tillbyggdes 1943 till sin nuvarande storlek. Bolaget framställer

fruktkonserver, saft, syltade frukter och en del grönsaksinläggningar. Genom sin verksamhet har företaget blivit av stor betydelse för den omgivande landsbygden. Man tillvaratar alla överskott på bär och frukter och förbättrar därigenom avsevärt odlarnas avsättningsmöjligheter.

Aktiekapitalet uppgår till 45.000 kronor och omsättningen har varit uppe i en och en halv miljon kronor.

Den mekaniska verkstadsindustrin

är rikt företrädd, bl. a. av ingenjersfirman Rudolf Engström, AB Kristianssons mekaniska verkstad och Gustafsson & Hjort, mekanisk verkstad.

Jämte de nu nämnda industriföretagen finnes här ett flertal andra företag av vilka de flesta direkt eller indirekt ha anknytning till storindustrin. Så är t. ex. fallet med AB Svensson & Holm inom modellfacket och Georg Karlssons metallfabrik.

Bland övriga större företagare inom staden böra till slut nämnas Erikson & Malmnäs AB, Byggnadsfirman Bröderna Larsson, Arvid Andersson och Byggnadsfirman Karlsson & Ungmark, samtliga inom byggnadsbranschen, samt Magnusson & Co och E. Larssons mekaniska verkstad inom rörledningsbranschen. Distributionen av elektrisk kraft handhaves av Kommunala Elverksaktiebolaget, som äges av staden.

Hantverket

Denna industriens expansion i Katrineholm har icke hindrat att hantverket väl kunnat hävda sin goda ställning från samhällets första tid. De flesta hantverksyrkena äro här företrädda och hantverkarna ha genom sin sammanslutning, Katrineholms industri- och hantverksförening, målmedvetet främjat yrkesutbildningen och därigenom sört för tillväxten av skolade och praktiskt erfarna yrkesmän.

Till firande av sitt femtioårsjubileum anordnade föreningen år 1952 Katrineholmsutställningen, en industri- och hantverksutställning där även annan verksamhet, ideell och kulturell var starkt representerad.

Handelsstaden

Det är redan nämnt, att staden har ett relativt stort uppland och med rätta kan betecknas även såsom en handelsstad.

Därtill har givetvis bidragit att Katrineholm i olika avseenden är ett centrum för bygden. Här ligga således Oppunda och Villåttinge domsagas kansli, Oppunda Härads Sparbank, häradsskrivarekontor, två affärsbanker, Sveriges Kreditbank och Svenska Handelsbanken, Katrineholmsortens jordbrukskassa, arbetsförmedling, Katrineholms kontrollslakteri, Sörmländska Lantmännens Centralförening, Södermanlands skogsägareförening, systembolag och icke minst Mjölkcenralens mejeri; ett av Europas största i sitt slag.

Trafiken på Katrineholm är betydande. 1951 såldes å järnvägsstationen 147.390 biljetter. Antalet mottagna och lastade godsvagnar var 11.516. Antalet avsända och mottagna trafikstyckegods var 134.000 och ilgodspaket 182.000 stycken. Antalet tåg per dag utgjorde i medeltal cirka 109 st.

Staden har goda bussförbindelser åt olika håll med f. n. 15 busslinjer.

Inom grosshandeln märkes framför allt Kullberg & Co, fortfarande en av landets ledande firmor på jordbruksmaskinernas område, samt AB Bröderna Köhler och AB Hakon Swensson inom kolonialvarubranschen. Inom staden ligger också försäljningsorganisationen för Tegelbruksaktiebolaget Walla-Katrineholm.

Detaljhandeln är rikt företrädd inom de flesta branscher.

Kullberg & Co AB

Kullberg & Co AB, vars historiska bakgrund är tecknad här förut, intager allttjämt en ledande ställning inom handeln med jordbruksmaskiner. Den sedan flera år tillbaka fortgående mekaniseringen av jordbruket medför en avsevärt ökad efterfrågan på lantbruksmaskiner och Kullbergs håller väl sin plats bland leverantörerna.

Företaget, som har filialer på flera platser i landet, sysselsätter för närvarande omkring 100 personer och har en försäljarstab om cirka 400 man.

Sedan 1947, då systerföretaget, Arvika-Verkens Försäljnings AB tillkom, har omsättningen i det närmaste tredubblats och uppgår för närvarande till i runt tal 35 milj. kronor per år.

Företaget, som har karaktär av handelsbolag, är anslutet till och utgör i första hand försäljningsorganisation för den s. k. Arvikakoncer-

Grosshandlare August Kullberg

*1852 †1913

Kullbergs & Co kontors- och lagerbyggnad.

nen, som omfattar fyra inom resp. sektioner av branschen ledande industrier i landet nämligen: AB Arvika-Verken, Arvika (tillverkning av plogar, såmaskiner, slätter- och skördemaskiner, potatis- och betupptagningsmaskiner m. m.); AB Joh. Thermænius & Son, Hallsberg (tillverkning sedan 100 år tillbaka av tröskverk och numera även skörde-tröskor); Walla Lantbruksmaskiner AB, Valla (fabrikation av konst- och stallgödselspridare, rensningsmaskiner, spannmålstorkar m. m.); och slutligen den år 1952 från KF förvärvade skånska fabriken, AB F. W. Haker & Co., Skurup.

Pressen

Samtidigt som Katrineholm blev stad år 1917 fick den och bygden en inom staden tryckt tidning, Katrineholms-Kuriren. Den grundades av redaktören och eskilstunaskildraren Knut Hellberg. Från att ha startat med 3 nummer per vecka, utkommer Katrineholms-Kuriren

Foto: Haglinds Eftr.

Tingshuset. Staden är säte för Oppunda och Villättinge domsaga.

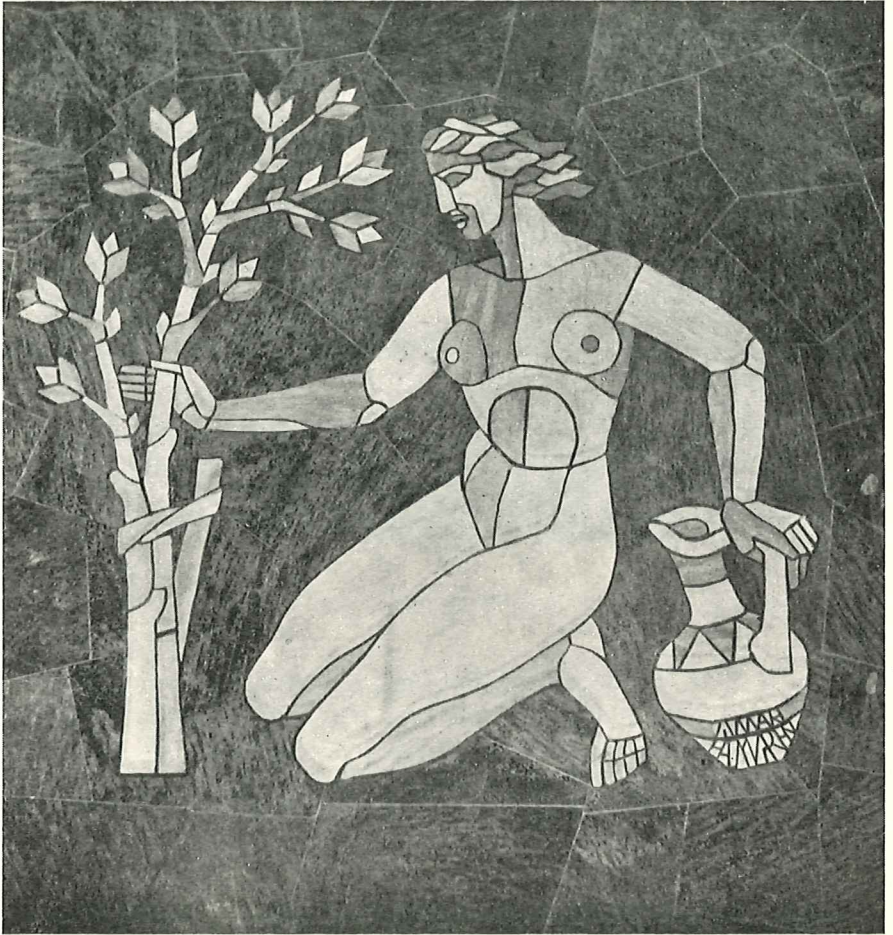
sedan år 1934 varje söckendag. Upplagan är 11,000 ex. Tidningen har liberal inriktning. Till tidningsföretaget hör även boktryckerirörelse. Sammanlagt sysselsätter Katrineholms-Kuriren c:a 70 anställda.

Inom Katrineholm finnes dessutom lokalredaktioner för tidningarna Folket, Östergötlands Dagblad och Södermanlands Nyheter.

Fackligt arbete

Som man kan vänta sig i en stad med Katrineholms karaktär är det fackliga föreningsarbetet livligt och de flesta fackförbund hava här lokalavdelningar. Till Fackliga Centralorganisationen voro 1952 anslutna 41 fackföreningar, av vilka fem stiftats för mer än femtio år sedan. Den största är Svenska Metallindustriarbetarförbundets avdelning 104, Katrineholm med c:a 1.400 medlemmar. Svenska Gjutareförbundet avdelning 106 var ännu på 1950-talet gjutareförbundets näst största avdelning.

Förutom dessa arbetarnas fackliga organisationer finnas här ett flertal andra av liknande art. Sålunda finnes lokalavdelningar av Sveriges Arbetsledareförbund, Svenska Industritjänstemannaförbundet, Svenska Kommunaltjänstemannaförbundet m. fl.

Bildning.
Marmorinläggning i läroverkets vestibul av Gunnar Palmgren.

Skolstaden

Visbetens hus

(Ords. 8 och 9:1—5.)

Här, där forntid möter framtid, urtidsstigen möter vår
och där stadens portar öppnas mot en framtids löftesar,
vishet har en lustgård anlagt inom furors pelarrad,
och ett hus har vishet byggt sig. Se, från åsen dess fasad
lyftes över unga skaror likt en fackla, höjd emot
evighetens ljus, där vishet lekte invid Skaparns fot
såsom barn långt förr än jorden eller himlen ännu fanns
och långt förr än sol och stjärnor fyllde rymden med sin glans.

Hör! Från stadens högsta höjder, just där stig och väg gå hop
och man träder in i staden, höjer vishet nu sitt rop:

»Kommen hit och lären klokhet, samlens här och hållen vakt
invid mina dörrars fästen, ty hos mig finns råd och makt!
Kostligare skatt än pärlor, silver eller utvalt guld
ger jag den, som söker kunskap och som är mig alltid huld;
ditt förrådshus vill jag fylla med det arv, som ej förgår,
om du aktar på min tuktan och det rättas stigar går;
jag skall sätta på ditt huvud ärans evigt sköna krans,
och som smycket omkring halsen skall du bära vett och sans.

Lyssnen till mitt tal, ty sanning, rätt och skönhet bo däri
och det löser bunden ande till att lyfta djärv och fri
som en örn på unga vingar över jordens stoft och grus,
genom dunkelhetens töcken upp mot evig klarhets ljus!

Se, mitt bord är rikligt dukat: drick mitt vin och ät mitt bröd
och du vinner livets seger över synd och natt och död!
Mina tjänare jag utsänt för att bjuda dig som gäst.
Träden in i mina portar, unga skaror, till min fest!

Urbs Katrineholmia hac imagine scholæ et gymnasio dedicata

Joannem Stenberg

scholæ primum rectorum

gymnasii ardentem auctorem

naturæ et antiquitatis indefessum investigatorem

honoravit

»Katrineholms stad skänkte denna tavla till sin skola och gymnasium för att därmed hedra Johannes Stenberg, skolans förste rektor, gymnasiets nitiske tillskyndare, naturens och hävdernas framgångsrike utforskare.» Inskription å rektor Johannes Stenbergs porträtt, utförd av Gunnar Ekblom och uppsatt å läroverkets kollegierum.

Katrineholms-studenter, årgång 1949.

Folkskola

För den grundläggande undervisningen är väl sörjt genom ett modernt folkskolväsende med 7-årig folkskola; genom beslut av stadsfullmäktige skall skolan med det snaraste utbyggas till 8-årig.

Folkskolan disponerar 1952 tre skolor med 52 klassrum, fördelade på 52 läraravdelningar, varav 22 i småskolan, 3 hjälpklasser och 27 i egentliga folkskolan.

Den största folkskolebyggnaden är södra folkskolan. Den är under senare år helt moderniserad och rymmer 31 klassrum jämte speciallokaler.

Antalet skolbarn i folkskolan är 1952 omkring 1.600.

Läroverk

För den högre utbildningen finnes statens fyraåriga realskola och kommunalt gymnasium med tre ringar och både real- och latinlinje. Genom beslut av 1952 års riksdag skall gymnasiet successivt förstatligas. Elevantalet vid läroverket var 1950 420 stycken, därav cirka 200 från orter utanför Katrineholm.

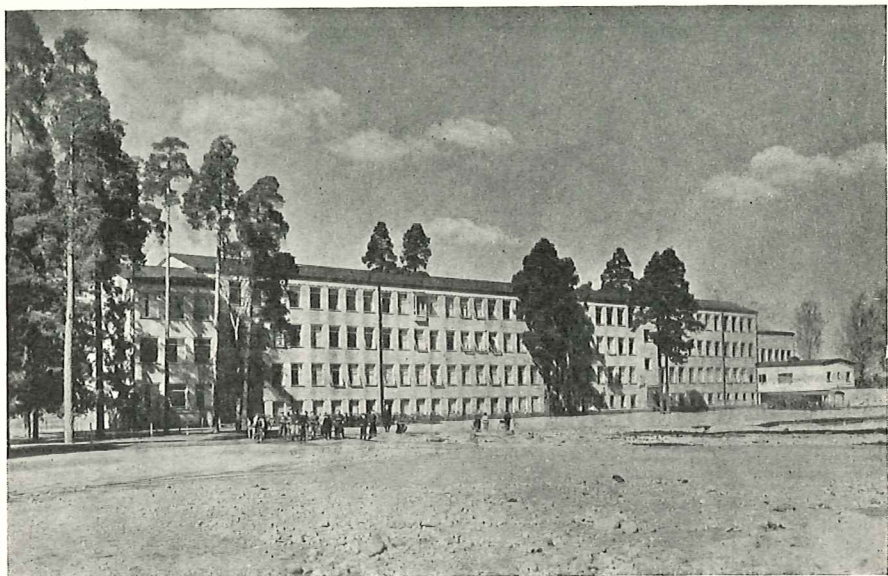
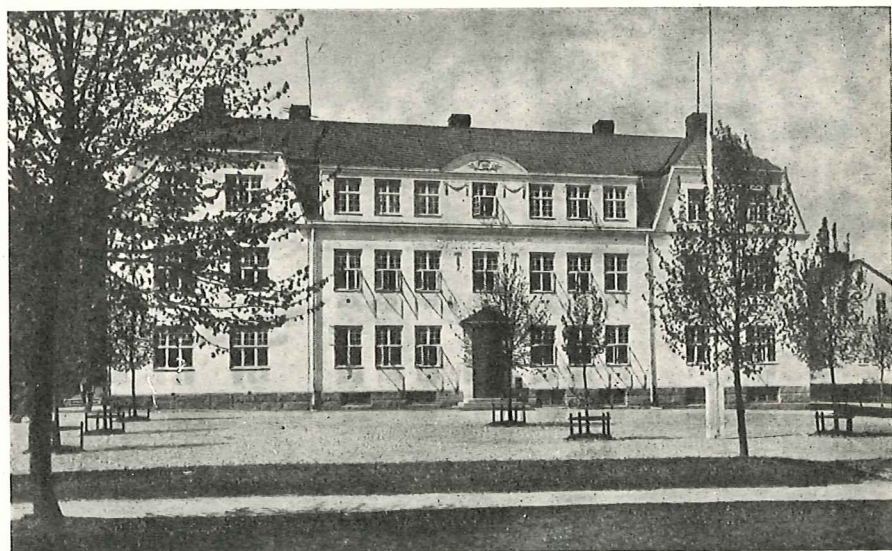
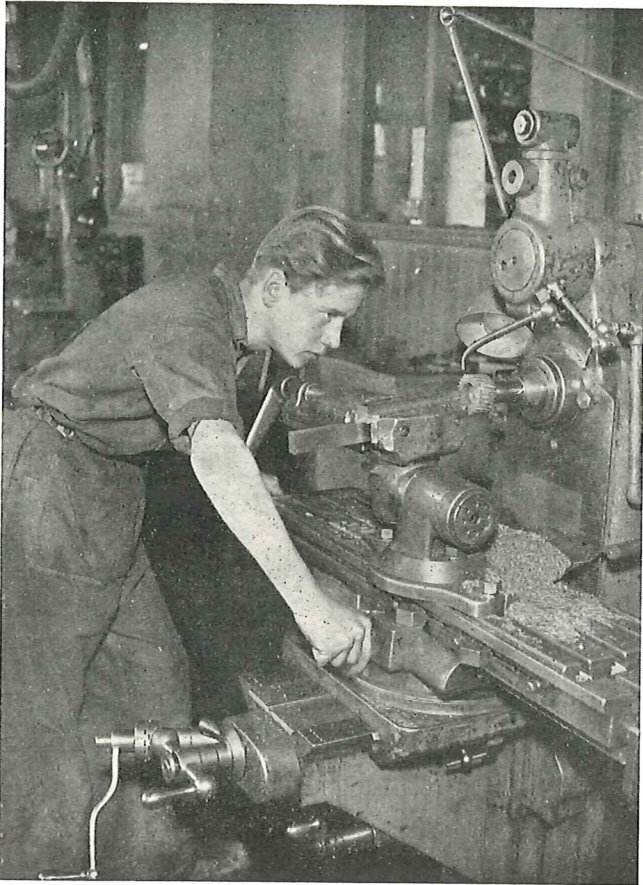

Foto: Erik Johansson.

Högre allmänna läroverket.

Katrineholms stads praktiska skolors huvudbyggnad. Annexet är beläget strax intill.

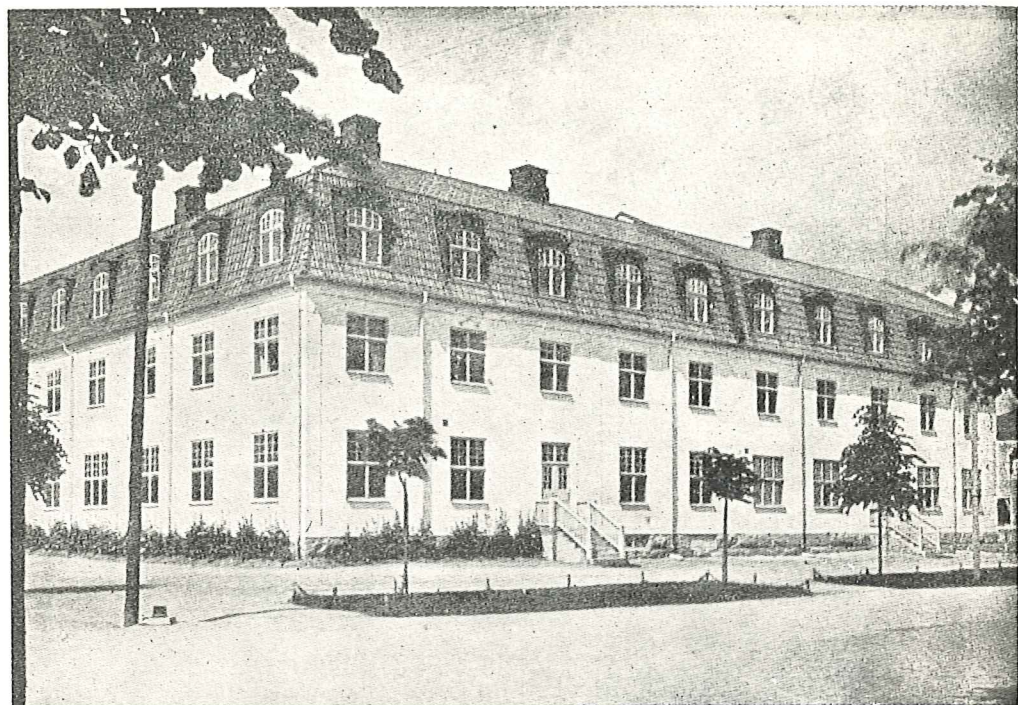

Vid verkstadsskolorna utbildas intresserade ungdomar till kunniga yrkesmän.

Bilden från verkstadsskolan vid S. K. F.

Praktiska skolorna och enskilda läroverket

Stadens tredje skolform representeras av Katrineholms stads praktiska skolor och Katrineholms enskilda läroverk. De förra ägas och drivs av staden med statsbidrag och det senare är privat men åtnjuter bidrag av staden. Praktiska skolorna ha fackavdelningar för maskinteknik, elektroteknik, värme-, ventilations- och sanitetsteknik, husbyggnad samt väg- och vattenbyggnad. Dessutom finnes hushållskurser, vävkur-

Tekniska skolan (annex) och Enskilda läroverket.

ser m. fl. Enskilda läroverket meddelar undervisning i realskolans ämnen och eleverna äro i stor utsträckning i de åldrar att de icke velat söka sig till de statliga realskolorna.

Båda skolorna åtnjuta stort anseende och de avgående eleverna från praktiska skolorna ha i allmänhet platser redan innan de lämna skolan.

Antalet elever vid dessa skolor brukar uppgå till c:a 700 stycken och äro sammanslutna i en elevkår, som har egen ombudsman, eget elevhem och som genomfört vissa andra sociala anordningar för eleverna, såsom sjukförsäkring, platsanskaffning m. m.

Yrkesskolor

För yrkesundervisningen är också väl sörjt genom Katrineholms stads skolor för yrkesundervisning dels genom lärlings- och yrkesskola dels genom verkstadsskolor vid SKF och Pump-Separators gjuterier dels och genom teknisk aftonskola.

I en framtid kommer att till Katrineholm förläggas tvenne av landstinget beslutade skolor, nämligen dels en lanthushållsskola, till vilken staden upplåtit en vackert belägen plats vid Djulösjön dels ock en stor skola för bildbara sinnesslöa, den första i sitt slag i landet. Denna skall ligga på Luskebolsområdet.

Frivilligt bildningsarbete

Inom staden verka ett flertal organisationer för frivilligt bildningsarbete såsom Arbetarnas Bildningsförbund (A. B. F.), Studieförbundet Medborgarskolan, Liberala Studieförbundet, Tjänstemännens bildningsverksamhet (T. B. V.), Katrineholms Godtemplares Studiecirklar m. fl.

Av dessa redovisade A. B. F. för verksamhetsåret 1951—1952 71 studiecirklar med 774 deltagare. Dessutom hade organisationen anordnat föreläsningsserier, konstutställningar och teaterföreställningar. T. B. V. redovisade för samma tid 14 studiecirklar med 166 deltagare.

Samtliga dessa organisationer åtnjuta bidrag till sin verksamhet från staden; A. B. F. t. ex. 7.000 kronor.

Orfeus och lyran.

Mosaikinläggning i läroverket av Gunnar Palmgren.

Musik och konst

Ideell verksamhet

Aulan.

Foto: Haglinds Efr.

Intresset i Katrineholm för musik, sång och konst har alltid varit stort. Staden var det första samhälle, som anställde en särskild tjänsteman för att stå de frivilliga organisationerna inom musiken och sången till tjänst. Denne kommunale musikledare är konstnärlig ledare för bl. a. Katrineholms musiksällskap och chef för den kommunala musikskolan. De sångintresserade samlas i Katrineholms manskör, ABF-kören samt i kyrkliga sångkörer. Inom staden finnas tre musikkårer, nämligen Katrineholms Blåskår, Frälsningsarméns hornmusikkår samt en gossmusikkår.

Västra Sörmlands konstförening bidrager verksamt till spridande av intresset för god konst genom att årligen anordna ett flertal utställningar. Genom konstningar förmedlar den i stor utsträckning konst till hemmen.

Genom tillkomsten av läroverkets aula har såväl musiklivet som konstintresset fått en utmärkt lokal för sina framträdanden inför allmänheten.

Stadsbiblioteket, som står under ledning av skolad bibliotekspersonal, spelar med sina 30.000 band och sina 84.000 utlåningar per år en stor roll i stadens andliga liv.

Inom staden finnes ett av landets och Europas äldsta arbetararkiv samt ett stadsarkiv.

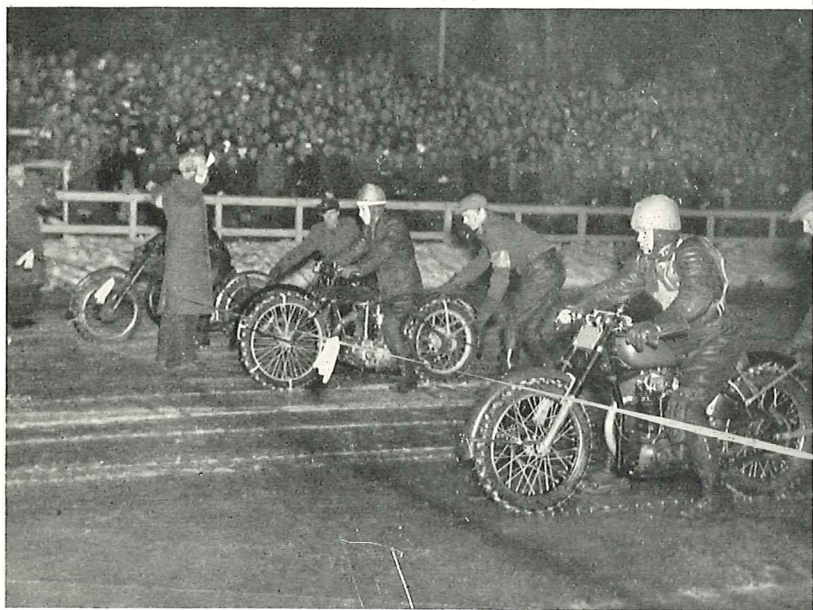

Gymnastiken intager sedan gammalt en rangplats i stadens idrottsliv.

Staden har två stora idrottsföreningar, Katrineholms Allmänna Idrottsklubb och Katrineholms Sportklubb, med vardera över 1.000-talet medlemmar.

Katrineholms AIK är den äldsta av föreningarna och kan år 1954 se tillbaka på en 40-årig verksamhet. Klubben har ett omfattande program och bland dess olika sektioner märkas bl. a. fotboll, bandy, handboll, ishockey, fri idrott, orientering, skid- och skridskoåkning, bowling, curling, bågskytte samt dam- och ungdomsidrott. Klubben har nått sina främsta framgångar i fotboll och orientering. För den idrottsliga verksamheten förfogar klubben över en idrottsplats, som numera övergått i stadens ägo, samt en sportstuga vid Forsssjön.

Katrineholms Sportklubb är några år yngre än KAIK. Även SK har ett omfattande program och bland klubbens olika sektioner märkas: bandy, fotboll, orientering, handboll, fri idrott, skidåkning samt dam- och ungdomsidrott. Även Sportklubben förfogar över en egen idrotts-

Motorsporten är föremål för livligt intresse. Isbanetävling på Skogsborgs idrottsplats.

plats, som emellertid även den numera övergått i stadens ägo, samt en sportstuga vid Forssjösjön.

Sina främsta framgångar har klubben kunnat notera inom bandyn, där man i ett par olika omgångar deltagit i div. I.

Utöver dessa två stora klubbar finns inom staden två gymnastikföreningar samt ett antal andra specialklubbar såsom boxningsklubb, två simklubbar, ett flertal bowlingklubbar, korporationsklubbar, motorklubbar m. fl.

Bland idrottssammanslutningarna intager Katrineholms flygklubb en särställning i det att den, trots att flygfältet ligger vid Stigtomta i närheten av Nyköping, är en av landets livaktigaste klubbar om man räknar med antalet erövrade diplom i glid- och segelflygning. Klubben förfogar över en ansenlig flygplanspark inrymmande såväl glidflygplan som segelflygplan, även högvärdiga sådana.

Foto: A. Sjöquist.

Katrineholmsungdomen är flygbiten. På Stigtomta flygfält utbildar Katrineholms flygklubb ungdom i glid- och segelflygning.

Simidrotten förfogar över, förutom simstadion vid Duveholmssjön, ett modernt varmbadhus.

Staden äger stora friluftsområden utefter Duveholmssjön och Djulösjön; på båda hållen med goda badmöjligheter. Vid Djulöbadet finnas vackra campingplatser.

Sommartid är svenska turistföreningens vandrarhem inrymt i Praktiska skolornas elevhem, Margretechill.

För inomhusidrott är väl sörjt genom en större tennishall, som användes för tennis, handboll, boxning, brottning och bowling. En större idrottshall är planerad och medel för ändamålet samlas genom inkomsten från Föreningen Allmännyttiga Företag, vilken driver viss kiosk- rörelse inom staden.

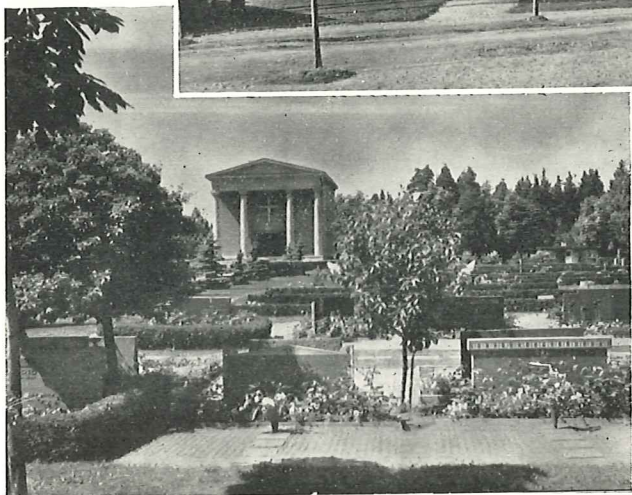
Katrineholms kyrka.

Det kyrkliga livet]

Katrineholm ingår i Stora Malms församling men har egen kyrka och egen pastorsexpedition. Ett nytt församlingshem är planerat. För staden finnes särskild församlingssystem anställd. Krematorium finnes. Nyligen har invigts en vackert belägen skogskyrkogård.

Det kyrkliga livet är rikt. Förutom stadskyrkan finnas här stora frikyrkliga församlingar, nämligen Katrineholms Immanuelförsamling, Katrineholms Baptistförsamling, Filadelfiaförsamlingen och Frälsningsarmén, vilka samtliga förfoga över vackra kyrkobyggnader.

*Missions-
kyrkan*

Krematoriet.

*Filadelfia-
kyrkan*

Lekskolan »John Blund».

Kommunala anordningar m. m.

Katrineholm har en rikt förgrenad, modernt ledd socialvård. För samordningen svarar en socialnämnd, sammansatt av representanter för samtliga socialvårdsorgan samt en socialbyrå.

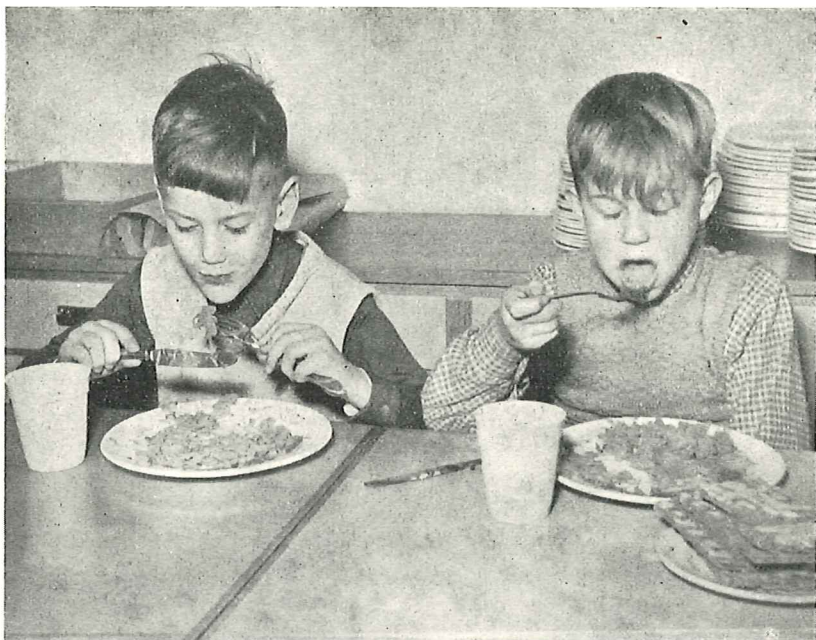
Staden har fem hemsystrar och understöder dessutom hemhjälpssamaritverksamheten.

För att underlätta för kvinnor med barn att utföra arbete utom hemmet finnas tre lekskolor för cirka 200 barn i förskoleåldern. Dessutom understödjes barndaghemsvksamheten. Daghäm är planerat.

Det nuvarande ålderdomshemmet Lövåsen skall försäljas till landstinget att användas såsom kronikerhem och i dess ställe skall, enligt beslut av stadsfullmäktige, uppföras ett nytt modernt ålderdomshem på djulöområdet.

Skolbarnsbespisning är ordnad för samtliga elever inom såväl folkskolan som läroverket. Tvenne centralkök finnes.

Inom staden finnes lasarett, Kullbergska sjukhuset, mödra- och

Varje elev i folkskolan och läroverket erhåller fri skolmåltid.

barnvårdscentraler, distriktstandpoliklinik samt barnhem, samtliga drivna av landstinget.

Förutom läkarna å lasarettet har staden två stadsläkare och tre praktiserande läkare.

I Katrineholm finnes ett av landets första atombombsäkra skyddsrum, stort nog att rymma en betydande del av stadens befolkning i krigstid.

Staden har modärn brandstation och yrkesbrandkår bestående av 4 befäl och 11 man. Därjämte finnes borgarbrandkår om 20 man.

Stadens budget för 1953 slutar på 10 miljoner 700 tusen kr. i utgifter. Antalet skattekröner är (1952) 570.132, därav inkomstskattekröner 512.017 och fastighetsskattekröner 58.115. Uttaxeringen till den borgerliga kommunen är för 1953 8: 91 kr. per skattekröna. Under senare år ha betydande fonder upplagts varför stadens ekonomiska ställning är god.

278 personer inneha (1952) förtroendeuppdrag i den borgerliga kommunens förvaltning.

Katrineholm ett levande samhälle

Som redan framgått av det föregående är Katrineholm en ung stad, ja ett ungt samhälle. Främlingen kommer säkerligen att märka det på åtskilligt. Först och främst saknas här den speciella stämning, som icke sällan vilar över våra äldre städer, där historien liksom står och dallrar mellan åldriga husrader. Detta är ej att förvåna sig över.

Katrineholm saknar av naturliga skäl riktigt gammal bebyggelse. Det är rätt signifikativt för staden och dess ursprung att dess äldsta byggnad — om man undantager husen vid Stora Djulö och vid Kerstinboda och några till i stadens ytterområden — är järnvägsstationen.

Den äldre bebyggelse, som finnes här, hör till samma tidsskede som järnvägsstationen, och har fått sin utformning av den tidens smak och byggnadssätt. Säkerligen är det därför mer än en främling — när han kommer från järnvägen och får den första mera samlade bilden av staden från gångbron och ser Stortorget med dess krans av oregelbunden bebyggelse — som får intryck av att Katrineholm fortfarande är ett stationssamhälle, ett nybyggarsamhälle. Han kanske senare reviderar sin uppfattning, när han sett litet mera av den stad, som finnes omkring denna kärna av äldre bebyggelse, staden med parker, planteringar och trädgårdar, med breda trafikleder och moderna hus. Men hans första intryck är kanske ändock riktigt — ehuru i ett annat avseende än han tänkt sig, när han såg bebyggelsen kring torget.

Katrineholm är nämligen såtillvida ännu ett nybyggarsamhälle, att här lever kvar mycket av den pionjäranda, som byggde samhället och staden. Den finnes inom företagarvärlden och inom näringslivet och den märkes icke minst inom det kommunala livet.

Man besjålas på alla håll av en stark vilja att utveckla detta samhälle och göra det till en trivsamt plats för människor att bo på. Man är icke rädd för att taga initiativ och pröva nya vägar.

Därför kan också denna unga stad uppvisa mycket, som saknas i äldre städer, ifråga om anordningar för medborgarnas trevnad och för hjälp både åt det släkte, som gjort sitt och det släkte, som skall träda till.

Katrineholmaren trivs också i sin stad och älskar den. Den ros, som finnes i stadsvapnet och som betecknar stadens karaktär av trädgårdstad, äro katrineholmarna måna om att den icke skall vara blott en symbol utan realitet bakom sig. Trädgårdarna kring villabebyggelsen glädes man åt och man är icke sen att slå vakt om denna grönska, när den hotas av önskemål om en hårdare markexploatering.

I vårens tid liksom i höstens färgprakt ger Katrineholm därför ett intryck, som man kanske icke alltid förknippar med en hastigt växande industristad. Det arbetas hårt på fabriker och verkstäder och på alla andra av livets områden, men den modärna tidens hets är här dämpad av en vacker och trivsamt ram kring människornas liv och gärning.

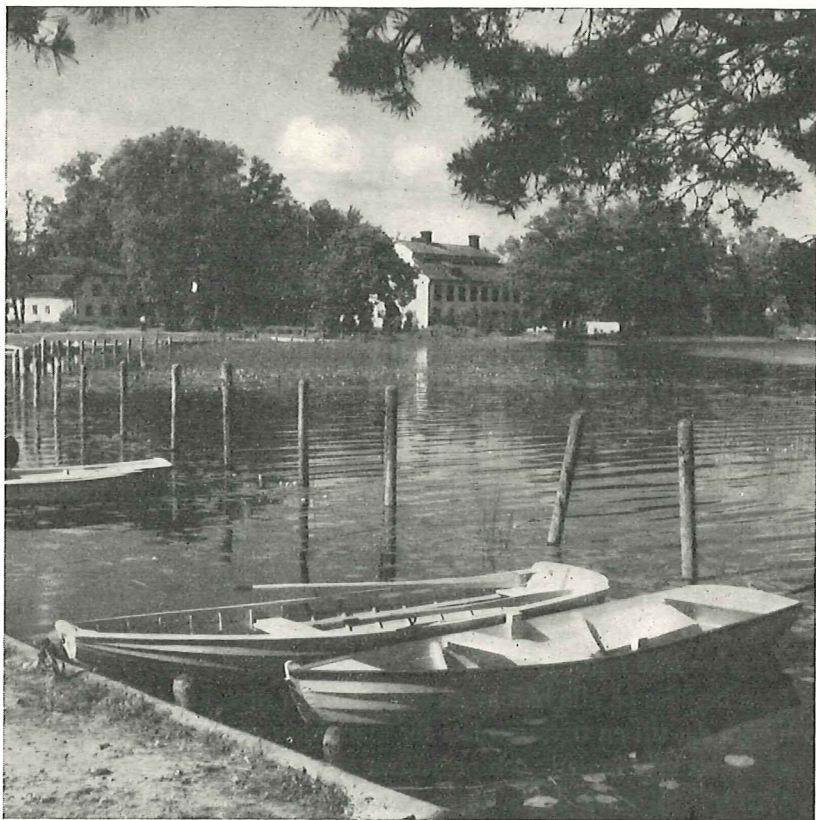

Foto: Haglinds Eftr.

Staden äger Stora Djulö herrgård med anor från medeltiden. I närheten ligga bad- och campingplatserna.

Arbetets ära

Vid arbetsbänk och vid plog och harv
en visa fick ton och tunga;
den gått från släkte till släkte i arv,
och än kan du höra den sjunga
sin segersång genom dagar och år
om arbetets eviga ära,
en uppbrottssång till ungdom, som står
beredd att bördorna bära.

Den sjunger om släktled, som strävade här
i hårda och tunga tider,
en arbetets gråa och slitna här,
som fram genom seklerna skrider;
ej virades lager att smycka som krans
de namnlösa hjältarnas tinning,
men segern, som genom striderna vanns,
blev senare släktleds vinning.

Den sången sjunger, där hjulet går
och hammarn mot städet klingar,
där tanken frigjord mot ljuset slår
på starka, bärande vingar;
den diktats av fäder och mödrar, som lagt
vår bygd under plog och skära,
den sköna sången om trohetens makt
och arbetets eviga ära.

I jubelkören vid öppnad port,
då framtidens verk vi viga,
den sången, som fäderna själva gjort,
må bli en ton och stiga
som jubel ur vardagens gråa år,
som lovsång till arbetets ära,
som löfte, att den, som i trohet sår,
han skall i jubel uppskära!

*Ur Kantat vid invigningen av Katrinebolms
läroverk den 4 juni 1949 av Cyrus Mannervik*

Litteratur om Katrineholm

- Edit Abrenlöf*: Vi sex i ettan. Sthlm 1909.
- J. Amundsen*: Katrineholm set med en Dansk journalists öjne. Odder 1948.
- Ewert Andersson*: Katrineholms Arbetarkommun 50 år. Eskilstuna 1952.
- Gunnar Arén* och *Elias Öhman*: Katrineholms Immanuelsförsamlings uppkomst och 40-åriga verksamhet 1882—1922. Kthlm 1922.
- Sigrid Bergen*: Min fader var en ung soldat. Uppsala 1942.
- W. E. Bergquist*: Minnesskrift utgiven till Katrineholms Industri- och Hantverksförenings 50-års jubileum. Kthlm 1952.
- A. G. Bowvin*: Smålands Gille i Katrineholm 1932—1952. Kthlm 1952.
- Erik Brandt*: Industri- och Hantverksföreningen i Katrineholm trettio år. 1932. Kthlm 1932.
- När skönheten kom till byn. Sthlm 1951.
- Eldon Bratt*: Ljus över staden. En historia över eldistributionen i Katrineholm 1896—1946. Kthlm 1946.
- Sten Florin* och *Ivar Schnell*: Stora Malm och Katrineholm. Eskilstuna 1950.
- Hilding Hjelmberg*: Bostadsförhållandena i Katrineholm. Kthlm 1938.
- Festskrift vid invigningen av Katrineholms läroverk. Sammanställd av H. H. Kthlm 1949.
- Elin Håkansson*: Katrineholms kyrka. Söml. kyrkor nr 9. Eskilstuna 1949.
- Govert Indebetou*: Oppunda Härads Sparbank. Göteborg 1925.
- Erik Källström*: Katrineholms skyttegille 50 år. (Stencil) 1925.
- Olof Kullberg-Mayer*: Katrineholm, Sveriges städer. Sthlm 1925.
- Cyrus Mannervik*, *J. Perman*, *R. Asplund* m. fl.: Katrineholms Allmänna Idrottsklubb, Jubileumsskrift. Kthlm 1939.
- Ewert C:son Martland*: Katrineholms Träindustriarbetare-Fackförening 50 år. 1888—1938. Eskilstuna 1938.
- Ewert Martland*: Järnets män. Jubileumsskrift vid Svenska Metallarbetarförbundets avdelning 104, Katrineholm, 50-årsjubileum. Eskilstuna 1952.
- 50 år av arbete. Jubileumsskrift vid Svenska Murareförbundets avdelning 50, Katrineholm 50-års jubileum. Eskilstuna 1952.
- Vilhelm Moberg*: Soldat med brutet gevär. Sthlm 1944.
- G. Ohlsson*: Katrineholms Musiksällskap 1931—1941. Kthlm 1941.
- Jakob Perman*: Katrineholms köpmannaförening 1908—1948. Kthlm 1948.
- Paulssons (färghandel) 50 år. Kthlm 1947.
- Hj. Rangman*: Katrineholms Baptistförsamling. Kthlm 1929.
- Gösta Sjöqvist*: Katrineholm. Kthlm 1934.
- Katrineholm, Sweden. Utg. av Katrineholms Rotaryklubb. Göteborg 1936.
- Ivar Schnell* och *Job. Stenberg*: Katrineholm och Katrineholmstrakten. Eskilstuna 1949.
- Job. Stenberg*: Rundtur i Katrineholmstrakten. Kthlm 1934.
- Cykla, vandra och orientera i Katrineholmstrakten. Kthlm 1946.
- O. Strutz*: Katrineholms municipalsamhälle åren 1883—1916. Kthlm 1933.
- Katrineholms samhälle 50 år. Kthlm 1933.
- Katrineholms stad 1917—1926. Kthlm 1927.
- John Wallström*: Historik över Logen 235, Familjevänner 1882—1932. Oskarshamn 1932.
- Betaniaförsamlingen Katrineholm 1916—1941, redigerad av Ivan Gullstrand. Kthlm 1941.
- Katrineholms Scoutkår 20 år. Kthlm 1932.
- Katrineholms Flickscoutkår 25 år. Kthlm 1947.
- Katrineholms manskör 1909—1949, Kthlm 1949.
- Konsum Katrineholm, 50 år i hushållens tjänst. Eskilstuna 1949.
- Västra Södermanlands Konstförening 1934—1944. Kthlm 1944.